

МІСЦЕ ДЕРЖАВИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В статі розглянуто особливості інновацій на підприємствах будівельної галузі та важливість здійснення цілеспрямованої державної інноваційної політики, як необхідної передумови розвитку інновацій в галузі

Ключові слова: будівництво; інновація; інноваційна діяльність, державна інноваційна політика

Abstract.

The article considers the peculiarities of innovations at the enterprises of the building industry and the importance of the implementation of the purposeful state innovation policy as a prerequisite for the development of innovations in the industry.

Keywords: construction; innovation; innovation activity, state innovation policy

Вступ

Інноваційна діяльність – це діяльність, що охоплює усі наукові, технологічні, організаційні, фінансові та комерційні дії, які призводять до здійснення або забезпечують здійснення інновацій і можуть зумовлювати випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів та послуг з метою отримання комерційного і (або) соціального ефекту. [1]

Дослідження стану інноваційної діяльності підприємств доцільно здійснювати на основі вивчення чинників впливу на інноваційну діяльність та оцінки ступеня цього впливу.

Результати досліджень

На основі класичної теорії розподілу чинників на інноваційну діяльність вважається доцільним визначати їх з позиції джерела виникнення:

- зовнішні чинники непрямого впливу - макрорівень (державна);
- зовнішні чинники прямого впливу – мезорівень (галузь);
- внутрішні – мікрорівень (підприємство).

Кожна із виділених груп чинників впливає на інноваційну діяльність, проте ступінь їх впливу різний. Так, загальний макроекономічний стан держави формує умови функціонування галузі та її інноваційну активність. Стан та розвиток галузі визначають можливості здійснення інноваційної діяльності певного підприємства, виходячи з його внутрішніх потреб та ресурсів. Тобто чинники макрорівня опосередковано впливають на інноваційну діяльність, а мезо та мікрорівнів – безпосередньо.[2]

Будівельна галузь є надзвичайно чутливою та залежною від загального стану економіки. Основними ознаками галузі є висока реактивність та одночасно індикативність економічного клімату в державі. При цьому ефективність підприємств, які в ній функціонують, безпосередньо залежить від етапу розвитку економіки.

Будівництво є початковою та часто найбільш капіталомісткою частиною будь-якого інноваційного проекту. Від якості будівельної продукції, термінів її створення залежатиме ефективність інвестиційних проектів у інших галузях економіки. Будівельне підприємство у своїй інноваційно-інвестиційній діяльності повинно прагнути до підвищення конкурентоспроможності своєї продукції, послуг, які надає за рахунок зниження експлуатаційних витрат, ціни. При цьому слід підвищити продуктивність самого виробу за рахунок оптимального підбору його технічних та експлуатаційних параметрів. Для підвищення конкурентоспроможності як на національному, так і на міжнародному рівнях варто удосконалювати нормативно-правову базу, створювати різноманітні програми місцевого та державного значення, залучати іноземний капітал та розширювати співробітництво з міжнародними організаціями тощо. [3]

Більшість інновацій, які зараз впроваджуються в будівельній галузі, сприймаються як щось з області фантастики. Але практика показує, що те, що ще вчора було утопічним і нездійсненим, сьогодні успішно використовується в безлічі реалізованих проектів. До основних інновацій в будівництві можна віднести: створення нових будівельних матеріалів, нововведення в самому процесі проектування і спорудження будівельних об'єктів, інновації монтажних і сполучних робіт, у

роботах по ремонту, реконструкції, реставрації та відновленню об'єктів будівництва. Також, туди можна віднести інновації в самому процесі будівництва – система і принцип робочого процесу, безпека трудової діяльності, рівень продуктивності праці. Нововведення в будь-якій з цих сфер будівництва можуть мати істотні позитивні наслідки як для суб'єкта будівництва, так і для їх подальших користувачів. Використання новаторських підходів, систем і матеріалів у будівництві дає можливість не тільки удосконалювати вже існуючі принципи побудови, але й створювати принципово нові технології, форми та методи у цій галузі. Однак на жаль, вітчизняне будівництво не може похвалитись великими успіхами і не демонструє позитивну динаміку в забезпеченні власного інноваційного розвитку, як і переважна більшість інших галузей, чому є просте пояснення.

Інноваційна діяльність будівельних підприємств (організацій) напряму залежить від активізації інвестиційних процесів в країні, від появи. В умовах ринкової економіки за обмеженості фінансових ресурсів підприємств будівельного комплексу особливої актуальності набувають питання пошуку джерел фінансування, формування раціональної структури інвестицій і забезпечення фінансування інвестиційної діяльності на регіональному, міжгалузевому та державному рівнях. [4]

В листопаді 2018 року Кабінет міністрів України ухвалив рішення про створення Фонду розвитку інновацій, на діяльність якого у бюджеті 2018 року, як виявилось, було закладено 50 мільйонів гривень. Зазначається, що основним завданням фонду буде стимулювання інноваційної діяльності. Заплановано, що фонд забезпечить стимулювання інноваційної діяльності в Україні, комерціалізацію результатів науково-технічних розробок, вихід на ринок нових товарів і послуг, забезпечить надання фінансової підтримки інноваційних компаній і проектів, а також сприятиме пошуку та залученню інвестицій у такі проекти. Проте зрозуміло, що таке «термінове» його створення в кінці фінансового року відбувається аж ніяк не задля реалізації ним тих функцій, які задекларовані. Досвід функціонування різних фондів у вітчизняних умовах за весь період незалежності засвідчив єдине: це інструмент вимивання бюджетних коштів. Подібні постанови - чергове свідчення того, що в Україні відсутня системна інноваційна політика як така.

Висновки. Інноваційний фактор є вирішальним для виходу будь-якої національної економіки з депресивного стану, забезпечення її сталого розвитку, зниження залежності держави від критичного імпорту, підвищення конкурентоздатності вітчизняної продукції і активізації експортної діяльності. Проте активізація інновацій вимагає певних умов сприяння прямого чи непрямого впливу, через що проходила будь-яка розвинена країна. Інновації масово не з'являються там, де для них не створюється певний економічний, інформаційний, технологічний базис. Можна зауважити, що в Україні не спостерігається його створення, відповідно будівельна галузь, як і решта економіки, не отримуючи необхідних ресурсів, не здатна запроваджувати інновації масштабно та ефективно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ЗАКОН УКРАЇНИ Про інноваційну діяльність. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств. Монографія / М. В. Чорна, С. В. Глухова // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/28296/3/Chorna_Otsinka_efektyvnosti_innovatsiinoi_2012.pdf
3. Використання інноваційних технологій як основа підвищення конкурентоспроможності підприємств будівельної галузі / В.К. Данилко, С.А. Дідківський // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/36515/37104>
4. Литвин Б. Оцінка ефективності розвитку будівельного виробництва / Б. Литвин// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.econa.at.ua/Vypusk_3/lytvyn.pdf

Тетяна Василівна Сердюк – канд. екон. наук, доцент кафедри будівництва, міського господарства і архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: serdyuktanya@gmail.com

Гончарук Марина Сергіївна — студентка факультету будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: b16ms.plyatsok@gmail.com

Tetyana Serdyuk - PhD, assistant of professor. Department of construction, urban and architecture. Vinnitsia National Technical University, Vinnytsia.

Honcharook Marina - student of the faculty of heat and power engineering and gas supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: b16ms.plyatsok@gmail.com